

Innhold

Forord	5
---------------------	---

Kapittel 1

Dybdelæring i kroppsøving - utfordringer for kroppsøvingslæreren	13
---	----

Jens Birch, Erlend Ellefsen Vinje, Thomas Moser og Joar Skrede

Innledning	13
------------------	----

Metode	14
--------------	----

Hva er dybdelæring?	15
---------------------------	----

To hovedtyper av kunnskap	18
---------------------------------	----

Hvordan kan vektleggingen av dybdelæring påvirke

kroppsøvingslærernes undervisning og handlingsrom?	19
--	----

Kunnskap og dybdelæring i kroppsøvingfaget	19
--	----

Kjerneelementet bevegelse og kroppslig læring, dybdelæring og lærerens utfordringer	22
--	----

Dybdelæring, transfer og kroppsøvingfaget	24
---	----

Konklusjon	26
------------------	----

Litteratur	27
------------------	----

Kapittel 2

Kroppsøving og kulturelt mangfold	30
--	----

Kristin Walseth

Begreper	31
----------------	----

Tidligere forskning	33
---------------------------	----

Ulike tilnærminger til kulturelt mangfold i kroppsøvingfaget	34
--	----

Å lære minoritets elever å bli glad i «norsk kultur» - assimilasjon	35
---	----

    Å anerkjenne minoritets elevs kulturelle bakgrunn

- multikulturalisme	38
---------------------------	----

Å fokusere på urban ungdomskultur - hybriditet	40
--	----

Å lære om hva som skjer i møte mellom kulturer - interkulturalisme ..	42
---	----

Betydning for den fremtidige kroppsøvlingslærerrollen	44
Litteratur	46

Kapittel 3

Nye tverrfaglige temaer i et kroppsøvlingsfaglig perspektiv	50
--	-----------

Marc Esser-Noethlichs

Forankring av de tverrfaglige temaene i overordnet del av læreplanen	52
De tverrfaglige temaene	56
Folkehelse og livsmestring	56
Bærekraftig utvikling	59
Demokrati og medborgerskap	61
Muligheter og tilknytningspunkter ut fra kroppsøvlingsfagets perspektiv ...	65
Konklusjon	70
Litteratur	71

Kapittel 4

Yoga, skateboard og rumpeldunk

- alternative bevegelsesaktiviteter i kroppsøvlingsfaget?	73
--	-----------

Ingvild Kvikstad og Erlend Ellefsen Vinje

Innledning	73
Alternative bevegelsesaktiviteter som begrep i kroppsøvlingsfaget	74
Alternative sports	77
Metode	79
Uvalg	80
Metodiske overveielser	80
Resultater og diskusjon – alternative bevegelsesaktiviteter i kroppsøvlingsfaget	81
Hvordan forstår lærere begrepet alternative bevegelsesaktiviteter i kroppsøvlingsfaget?	82
Hvilken målsetting har lærerne med alternative bevegelsesaktiviteter i sin undervisning?	83
Lærernes valg av aktiviteter i undervisningen	85
Lærernes forståelse av alternative bevegelsesaktiviteter relatert til Rineharts fire karakteristika av alternative sports	87
Selvorganiserte aktiviteter	87
Individfokuserte aktiviteter	88
Aktiviteter uten formelle strukturer	89
Ungdomskulturelle aktiviteter	90
Alternative bevegelsesaktiviteter: Ideen lever videre?	92

Konklusjon	92
Litteratur	93

Kapittel 5

Hvor unike er de norske bestemmelsene for inkludering av elevenes forutsetninger og innsats ved vurdering i kroppsøving? .....

<i>Erlend Ellefsen Vinje, Steinar Brattenborg, Markus Aasland og Oda Eline Aasland</i>	
Innledning	97
Norske retningslinjer knyttet til elevens innsats og forutsetninger som vurderingskriterier i kroppsøvingfaget	98
Internasjonal sammenligning av vurdering i kroppsøving med fokus på innsats og elevforutsetninger. Hva vet vi?	100
Metode	102
Resultater og diskusjon	104
Sverige - innsats og elevforutsetninger i idrott och hälsa	104
Danmark - innsats og elevforutsetninger i idræt	105
Finland - innsats og elevforutsetninger i liikunta	107
Island - innsats og elevforutsetninger i skólaíþróttir	108
Konklusjon	110
Litteratur	111

Kapittel 6

«Uansett hva elevene gjorde da, så ble de aldri gode nok»

-kroppsøvingslærerrollen og innsatsbegrepet i et profesjonsperspektiv ... 114

<i>Erlend Ellefsen Vinje, Markus Aasland og Oda Eline Aasland</i>	
Innledning	115
Mulige perspektiver egnet for å forstå profesjonsutøvelse	116
Appropriasjon	116
Kulturell motstand	117
Profesjonell bruk av skjønn	118
Metodologiske betraktninger	119
Resultater og diskusjon	120
Profesjonell bruk av skjønn?	121
Læringsklima avhenger av verdsetting av innsats	122
Trivsel og bevegelsesglede avhenger av verdsetting av innsats	124
Test- og rangeringsregime vil utvikles uten verdsetting av innsats	125
Kulturell motstand og appropriasjon knyttet til forskriftsendringen	127
Konklusjon	130
Litteratur	131

Kapittel 7

På leting etter bevegelseslæring i

kroppsvøingsfagets styringsdokumenter 133

Vegard Fånes Aaring og Martin Blaauw Sandell

Innledning 133

Læreplanteori 134

Bevegelseslæring 137

Undersøkelse av læreplaner 138

    På leting etter begreper relatert til bevegelseslæring

    i læreplaner fra 1922 til dags dato 139

Bevegelseslæring i læreplanene 143

Bevegelseslæring i fremtidens læreplan i kroppsvøving 145

Konklusjon 149

Litteratur 150

Kapittel 8

Hvem kan og bør bli kroppsvøingslærere i Norge? 154

Ti lærerutdannere beskriver hindringer

og muligheter for personer med fysiske funksjonsnedsettelser

Erlend Ellefsen Vinje og Joar Skrede

Innledning 154

Metode 159

    Høgskolen i Vest (videre kalt HiV) 161

    Lærerutdanningscenteret (videre kalt LUS) 161

    Universitetet i Øst (videre kalt UiØ) 162

    Annen empiri 162

Resultater 162

Diskusjon 163

    Krav til svømme- og livredningsferdigheter 163

    Krav til aktiv deltakelse i gitte deler av studiet 165

    Krav til tilstrekkelig idrettslige og motoriske egenferdigheter 166

    Krav til deltakelse på obligatoriske friluftlivsturer

    og ivaretagelse av elevers sikkerhet 167

    Et ønske om en mer mangfoldig kroppsvøingslærerrolle 167

Konklusjon 171

Litteratur 172

Kapittel 9

Hvordan utdanne kroppsøvlingslæreren?

Snu lærerutdanningen på hodet 174
Erlend Ellefsen Vinje, Joar Skrede og Inge Vinje
 Innledning 174
 Metodologi 175
 De viktigste kompetansene for fremtidens lærer 176
 De viktigste kompetansene til fremtidens kroppsøvlingslærer 177
 Lærerutdanning og relasjonen til praksisfeltet 179
 Kroppsøvlingslærerutdanning og relasjonen til praksisfeltet 181
 Diskusjon 182
 Konklusjon 186
 Litteratur 187

Kapittel 10

Kan kroppsøving forsvinne som skolefag? 190

Erik Aasland
 Introduksjon 190
 David Kirks historiske analyser av kroppsøvlingsfaget 192
     The id² of physical education-as-gymnastic 192
     The id² of physical education-as-sport-techniques 193
 Kirks tre fremtidsscenarioer for kroppsøvlingsfaget 195
 En drøfting av Kirks analyser i lys av den svensk-norske konteksten 199
     Militære praksiser og Ling-gymnastikk 199
     Helseopplæring 200
     Faget i perioden 1960–2010 201
     Empirisk forskning på undervisningspraksis i den
         svensk-norske kontekst 201
     Forhold som skiller de to kontekstene 203
 Konklusjon 203
 Litteratur 205

Forfatteromtaler 208